

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

İSTİHDAMA YÖNELİK İŞVEREN SİGORTA PRİMİ TEŞVİKLERİ

Araştırma Şubesi

Mart 2010, İstanbul

İÇİNDEKİLER

- I. Beş Puanlık İşveren SSK Prim İndirimi**
- II. Özürlü Çalıştıran İşverenlerin Teşviki**
- III. Genç ve Kadın İstihdamı Teşviki**
- IV. İşsizlik Ödeneği Alanları Çalıştıran İşverenlerin Teşviki**
- V. İlave İstihdam Teşviki**
- VI. Yeni Yatırımlara Bağlı İstihdamın Teşviki**
- VII. 5084 Sayılı Kanunla İlgili Teşvik**
- VIII. Ar-Ge ve Destek Personeli Teşviki**
- IX. İŞKUR Staj Programları Aracılığıyla Stajyer Çalıştıran İşverenlerin Teşviki**

I. BEŞ PUANLIK İŞVEREN SSK PRİM İNDİRİMİ

Yasal Dayanak: 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG: 26.05.2008, Sayı: 26887)

Yürürlük Tarihi: 01.10.2008 - (Süresiz)

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Genelgesi:

- 2009/139 (19.11.2009): Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranının işveren hissesinden beş puanlık indirim
- 2008/93 (13.1.2008): Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranının işveren hissesinden beş puanlık indirim

Teşvikin İçeriği:

İşveren üzerindeki mali yüklerin hafifletilmesi ve istihdamın artırılması amacıyla, **1 Ekim 2008** tarihinden itibaren sigortalı çalıştıran özel sektör işverenlerinin, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden SSK işveren hissesinin beş puanlık kısmına karşılık gelen tutarı Hazine tarafından karşılanmaktadır.

İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin, çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde SGK'na vermeleri, sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri, SGK'na prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması gerekmektedir.

Hazinece karşılanan prim tutarları, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmamaktadır.

Bu destek düzenlemesinden, diğer ilgili teşvik mevzuatı uyarınca yararlanmakta olan işletmeler, aynı dönem için sağlanan aynı destek unsurlarından mükerrer olarak yararlanamamaktadırlar. Bu durumda, işverenlerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle, uygulama, teşvik veya destek unsurlarından sadece biriyle sınırlandırılmaktadır.

SGK'na olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme zammı borçlarını taksitlendiren işverenler ile sosyal güvenlik prim borçlarını yeniden yapılandıran işverenler de beş puanlık işveren SSK prim indiriminden yararlanabilmektedirler.

Beş puanlık işveren SSK prim indirimi hükmü, kamu idareleri işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmamaktadır.

5753 sayılı Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde, çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği tespit edilen işverenler, bir yıl süreyle bu desteklerden yararlanamamaktadırlar.

İlgili Madde Metni:

“MADDE 24 - 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (i) bendi eklenmiştir.

"ı) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin, bu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalularla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermeleri, sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması şarttır. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler ile 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna göre yapılandıran işverenler bu tecil ve taksitlendirme ile yapılandırmaları devam ettiği sürece bu fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu fıkra hükümleri Kamu idareleri işyerleri ile bu Kanuna göre sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkrayla düzenlenen destek unsurundan diğer ilgili mevzuat uyarınca ayrıca yararlanmakta olan işverenler aynı dönem için ve mükerrer olarak bu destek unsurundan yararlanamaz. Bu durumda, işverenlerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle uygulama, destek unsurlarından sadece biriyle sınırlı olarak yapılır. Bu Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği tespit edilen işverenler bir yıl süreyle bu fıkrayla sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir."

II. ÖZÜRLÜ ÇALIŞTIRAN İŞVERENLERİN TEŞVİKİ

Yasal Dayanak: 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG: 26.05.2008, Sayı: 26887)

Yürürlük Tarihi: 01.07.2008 - Süresiz

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Genelgesi:

2008/77 (19.08.2008): Özürlü sigortalıların istihdamına ilişkin işveren hissesi prim teşviki

Teşvikin İçeriği:

Özel sektör işverenlerince çalıştırılan ve 5510 sayılı Kanuna tabi özürlü sigortalılar ile 5378 sayılı Özürsüzlüler Hakkında Kanununun 14. maddesinde belirtilen korumalı işyerlerinde çalıştırılan sigortalıların, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı Hazinece karşılanmaktadır.

Kontenjan fazlası özürlü çalıştıran, yükümlü olmadıkları halde özürlü çalıştıran işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir özürlü için, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin ise yüzde 50'si Hazinece karşılanmaktadır.

Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmamaktadır.

Bu maddeye aykırılık hallerinde tahsil edilen cezalar, özürsüzlülerin mesleki eğitim ve mesleki rehabilitasyonu, kendi işini kurmaları, özürsüzlünün iş bulmasını sağlayacak destek teknolojileri ve bu gibi projelerde kullanılmaktadır.

İlgili Madde Metni:

MADDE 2 - 4857 sayılı Kanununun 30 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Özürsüzlü ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu

MADDE 30 - İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç özürsüzlü, kamu işyerlerinde ise yüzde dört özürsüzlü ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü olduğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanır.

Bu kapsamda çalıştırılacak işçi sayısının tespitinde belirli ve belirsiz süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan işçiler esas alınır. Kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Oranın hesaplanmasında yarım kadar kesirler dikkate alınmaz, yarım ve daha fazla olanlar tama dönüştürülür. İşyerinin işçisi iken sakatlananlara öncelik tanınır.

İşverenler çalıştırmakla yükümlü oldukları işçileri Türkiye İş Kurumu aracılığı ile sağlarlar. Bu kapsamda çalıştırılacak işçilerin nitelikleri, hangi işlerde çalıştırılabilecekleri, bunların işyerlerinde genel hükümler dışında bağlı olacakları özel çalışma ile mesleğe yönlentilmeleri,

mesleki yönden işverence nasıl işe alınacakları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yer altı ve su altı işlerinde özürlü işçi çalıştırılmaz ve yukarıdaki hükümler uyarınca işyerlerindeki işçi sayısının tespitinde yer altı ve su altı işlerinde çalışanlar hesaba katılmaz.

Bir işyerinden malulen ayrılmak zorunda kalıp da sonradan maluliyeti ortadan kalkan işçiler eski işyerlerinde tekrar işe alınmalarını istedikleri takdirde, işveren bunları eski işleri veya benzeri işlerde boş yer varsa derhal, yoksa boşalacak ilk işe başka isteklilere tercih ederek, o andaki şartlarla işe almak zorundadır. Aranılan şartlar bulunduğu halde işveren iş sözleşmesi yapma yükümlülüğünü yerine getirmese, işe alınma isteğinde bulunan eski işçiye altı aylık ücret tutarında tazminat öder.

Özel sektör işverenlerince bu madde kapsamında çalıştırılan 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi özürlü sigortalılar ile 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinde belirtilen korumalı işyerlerinde çalıştırılan özürlü sigortalıların, aynı Kanununun 72 nci ve 73 üncü maddelerinde sayılan ve 78 inci maddesiyle belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı, kontenjan fazlası özürlü çalıştıran, yükümlü olmadıkları halde özürlü çalıştıran işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir özürlü için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde ellisi Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu fıkraya göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazinece Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir. Hazinece karşılanılan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir.

Bu maddeye aykırılık hallerinde 101 inci madde uyarınca tahsil edilecek cezalar, özürhükümlülerin ve eski hükümlülerin mesleki eğitim ve mesleki rehabilitasyonu, kendi işini kurlmaları, özürhükümlülerin iş bulmasını sağlayacak destek teknolojileri ve bu gibi projelerde kullanılır. Tahsil edilen cezaların kullanımına ilişkin hususlar, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Özürhükümlüler İdaresi Başkanlığı, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ile en çok işçi ve işvereni temsil eden üst kuruluşların birer temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından karara bağlanır. Komisyonun çalışma usul ve esasları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Eski hükümlü çalıştırılmasında, kanunlardaki kamu güvenliği ile ilgili hizmetlere ilişkin özel hükümler saklıdır."

III. GENÇ VE KADIN İSTİHDAMI TEŞVİKİ

Kanun Başlığı: 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG: 26.05.2008, Sayı: 26887)

Yürürlük Tarihi: 01.07.2008 -30.06.2009

Teşvik Süresinin Uzatılması: 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile **30.06.2010'a** çekilmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Genelgesi:

2008/73 (01.08.2008): 18-29 yaş aralığında olan erkek ve 18 yaşından büyük kadın sigortalılardan yeni işe alınanlara ilişkin işveren hissesi sigorta prim teşviki

Teşvikin İçeriği:

İşgücü piyasasında dezavantajlı konumda bulunan gençlerin ve kadınların istihdamını artırmak amacıyla, mevcut istihdama ilave olarak işe alınan 18 yaşından büyük kadınlar ile 18-29 yaş aralığında olan erkeklere ait işveren SSK primleri, beş yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır. Kanun uyarınca, 01.07.2008 tarihinden önceki bir yıllık dönemde (işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak; 30.06.2009 tarihine kadar işe alınan ve işe giriş tarihi itibarıyla yaşı, erkek ise 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük, kadın ise 18 yaşından büyük olan ve fiilen çalıştırılanların, sigorta primine esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin;

Birinci yıl yüzde100'ü,

İkinci yıl yüzde 80'i,

Üçüncü yıl yüzde 60'ı,

Dördüncü yıl yüzde 40'ı ve

Beşinci yıl yüzde 20'si

İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır. İşveren hissesi sigorta prim teşvikinden yararlanabilmesi için sigortalının 2008/Ocak ile 2008/Haziran aylarına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı olmaması gerekmektedir.

İşveren hissesine ait primlerin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanabilmesi için, sigortalıların aylık prim ve hizmet belgelerinin SGK'na verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şartı aranmaktadır.

İşveren, kendi hesabına kalan işveren hissesini ödemediği takdirde, İşsizlik Sigortası Fonundan SGK'na yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammından sorumlu tutulmaktadır.

İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak prim tutarları, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmamaktadır.

Gençlerin ve kadınların istihdamının artırılmasına ilişkin bu destekten, diğer ilgili mevzuat uyarınca yararlanmakta olan işverenler, aynı dönem için ve mükerrer olarak yararlanılamamaktadırlar. Bu durumda, işverenlerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle, uygulama, destek unsurlarından sadece biriyle sınırlı olarak gerçekleştirilmektedir.

Gençlerin ve kadınların istihdamının artırılmasına yönelik bu destekler, mevcut bir işyerinin kapatılarak; değişik bir ad veya unvan olarak aynı faaliyette açılması veya çalışan sigortalıların bütün olarak devredilmesi hallerinde uygulanmamaktadır. Aynı şekilde, yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi ek bir kapasite ve istihdam artışına neden olmayan, sadece teşviklerden yararlanmak amacıyla yapılan işlemler için de söz konusu teşvik geçerli olamamaktadır.

Madde Metni:

MADDE 20 - 4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 7 nci madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 7 - 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadınlardan; bu maddenin yürürlük tarihinden önceki altı aylık dönemde prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olması şartıyla, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki bir yıllık dönemde işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde işe alınan ve fiilen çalıştırılanlar için; 506 sayılı Kanununun 72 nci ve 73 üncü maddelerinde sayılan ve 78 inci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin;

- a) Birinci yıl için yüzde yüzü,
- b) İkinci yıl için yüzde sekseni,
- c) Üçüncü yıl için yüzde altmışı,
- d) Dördüncü yıl için yüzde kırkı,
- e) Beşinci yıl için yüzde yirmisi,

İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır.

İşveren hissesine ait primlerin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu maddeye göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, İşsizlik Sigortası Fonundan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir.

Bu madde hükümleri;

a) 1/10/2003 tarihinden sonra özelleştirme kapsamında devir alınan işyerleri hariç olmak üzere, mevcut ve faaliyette bulunan işyerlerinin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi hallerde yeni işe başlama olarak değerlendirilmez.

b) Mevcut bir işyerinin kapatılarak; değişik bir ad veya unvan ya da bir iş birimi olarak aynı faaliyette açılması veya çalışan sigortalıların bütün olarak devredilmesi halinde, bu işyerleri hakkında uygulanmaz.

c) Yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi ek bir kapasite ve istihdam artışına neden olmayan, sadece teşviklerden yararlanmak amacıyla yapılan işlemler hakkında uygulanmaz.

d) 506 sayılı Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimler sonucunda çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği tespit edilen işyerleri hakkında bir yıl süreyle uygulanmaz.

e) 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan hizmet ve yapım konulu işyerlerine yönelik işyerleri hakkında uygulanmaz.

f) Kamu idareleri işyerleri hakkında uygulanmaz.

g) 506 sayılı Kanuna göre sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ile yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Bu maddeyle düzenlenen destek unsurundan diğer ilgili mevzuat uyarınca ayrıca yararlanmakta olan işverenler; aynı dönem için ve mükerrer olarak bu destek unsurundan yararlanamaz. Bu durumda, işverenlerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle uygulama, destek unsurlarından sadece biriyle sınırlı olarak yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belirlenir."

Süre Uzatımına İlişkin 5838 sayılı Kanun Metni:

MADDE 32 - (1) 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 7 nci maddesinin birinci fıkrasındaki "bu maddenin yürürlük tarihinden önceki altı aylık dönemde" ibaresi "bu maddenin yürürlük tarihinden önceki altı aya veya 2008 yılı Aralık ve 2009 yılı Ocak aylarına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen" şeklinde ve "bir yıl" ibaresi "iki yıl" olarak değiştirilmiştir.

IV. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALANLARI ÇALIŞTIRAN İŞVERENLERİN TEŞVİKİ

Yasal Dayanak: 5921 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG: 18.08.2009, S: 27323)

Yürürlük Tarihi: 01.10.2009 - Süresiz

Sosyal Güvenlik Kurumu Genelgesi:

2009/149 (04.12.2009): 4447 sayılı Kanunun 50. maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen sigorta primi teşviki

Teşvikin İçeriği:

Ekim 2009 tarihinde yürürlüğe girmiş olan düzenlemeye göre, işsizlik ödeneği almakta olanları çalıştıran işverenler belli şartlar altında teşvik edilmektedir. Bu kapsamda; işsizlik ödeneği alanların, işe alındığı tarihten önceki aydan başlayarak işe alan işyerine ait son 6 aylık dönemde, prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak işe alınmış olması kaydıyla, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan kısa vadeli sigorta primi tutarının yüzde 1'i, işçi ve işveren payı sigorta primleri ile genel sağlık sigortası primi, kalan işsizlik ödeneği süresince İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır

Söz konusu primlerin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanabilmesi için, işverenlerin işverenin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde SGK'na vermeleri, varsa prime esas alt kazanç sınırı ile prime esas kazanç arasındaki fark ve kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin prim tutarı farkı ile işsizlik sigortası primlerini SGK'na ödemiş olmaları gerekmektedir. Bu teşvik kategorisinde kriter anlamında işveren açısından önemli olan, işe alınan kişinin, son 6 ayda çalıştırdığı **ortalama sigortalı sayısına** ilave bir çalışan olmasıdır. Sigortalı açısından ise, 01.10.2009 veya sonraki bir tarihte işe alınmış olması ve işe giriş tarihi itibarıyla işsizlik ödeneği almaya hak kazanmış olması gerekmektedir.

İlgili Madde Metni:

MADDE 1 - 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 50 nci maddesinin mülga beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“İşsizlik ödeneği alanların; işe alındığı tarihten önceki aydan başlayarak işe alan işyerine ait son altı aylık dönemde, prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak işe alınması kaydıyla, 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinde sayılan ve 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan kısa vadeli sigorta primi tutarının yüzde biri olmak üzere işçi ve işveren payı sigorta primleri ile genel sağlık sigortası primi, kalan işsizlik ödeneği süresince Fondan karşılanır. Bu süre başlangıçta belirlenen toplam hak sahipliği süresinden düşülür. Söz konusu primlerin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik

Kurumuna vermesi, varsa prime esas alt kazanç sınırı ile prime esas kazanç arasındaki fark ve kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin prim tutarı farkı ile işsizlik sigortası primlerini Sosyal Güvenlik Kurumuna ödemiş olması şarttır. Bu maddede düzenlenen teşvik, 5510 sayılı Kanun kapsamında bulunanlarla aynı şartlarda olmak üzere 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıkların statülerine tabi personeli için de uygulanır. Bu maddeyle düzenlenen destek unsurundan diğer ilgili mevzuat uyarınca ayrıca yararlanmakta olan işverenler; aynı dönem için ve mükerrer olarak bu destek unsurundan yararlanamaz. Bu durumda, işverenlerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle uygulama, destek unsurlarından sadece biriyle sınırlı olarak yapılır. Ayrıca, işçinin, işten ayrıldığı işyerinde tekrar işe başlaması halinde bu teşvik hükümlerinden yararlanılamaz. Bu fıkra da düzenlenen teşvik, 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerlerinde çalışmaya başlayanlar hakkında uygulanmaz.”

V. İLAVE İSTİHDAM TEŞVİKİ

Yasal Dayanak:

- 5921 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG: 18.08.2009, S: 27323)
- 5951 sayılı “Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” (RG: 05.02.2010, S: 27484)

Yürürlük Tarihi: 18.08.2009 - 31.12.2009

Sosyal Güvenlik Kurumu Genelgesi:

- 2010/33 (23.02.2010): 4447 sayılı Kanunun geçici 9. maddesinde ve 5084 sayılı Kanunun 4. maddesinde yapılan değişiklikler
- 2009/13 (11.09.2009): 4447 sayılı Kanunun geçici 9. maddesinde öngörülen işveren hissesi sigorta primi teşviki

Teşvik Süresinin Uzatılması: 5951 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG: 05.02.2010, S: 27484) ile **31.12.2010’a** çekilmiştir.

Teşvikin İçeriği:

İşsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılması amacıyla, 2009 yılının Nisan ayına ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen sigortalı sayısına ilave olarak 31.12.2009 tarihine kadar işe alınan ve fiilen çalıştırılan işçiler için, çalıştırma tarihinden önceki üç ayda SGK’na verilen prim ve hizmet belgelerinde ismi olmaması kaydıyla, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı 6 ay boyunca İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır. Yararlanma ve başvuru sürelerini 6 aya kadar uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

5921 sayılı yasa ile getirilen ve “ilave istihdam teşviki” olarak bilinen söz konusu işveren sigorta prime teşvikinden, **5951 sayılı Kanunla değişiklik yapılmadan önce 18.08.2009 ila 31.12.2009 tarihleri arasında işe alınan sigortalılardan dolayı yararlanılabilmekte idi. Şubat 2010 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren 5951 sayılı Kanunla yapılan düzenleme sonucunda, 01.01.2010 tarihleri arasında işe alınan sigortalılardan dolayı da yararlanma imkanı getirilmiştir.**

5951 sayılı Kanunla yapılan değişiklik uyarınca 01.01.2010 ila 31.12.2010 tarihleri arasında işe alınan sigortalılar için söz konusu geçici maddede öngörülen işveren sigorta primi teşvikinden yararlanılabilmesi için,

Sigortalılar açısından;

- **01.01.2010 ile 31.12.2010 tarihleri arasında işe alınmış olması,**

- İşe giriş tarihinden önceki üç aylık dönemde herhangi bir işyerinden SGK'na verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı olmaması,
- Fiilen çalışması,

İşveren açısından;

- 01.01.2010 ile 31.12.2010 tarihleri arasında işe alınan sigortalıların 2009/Ekim ayına ilişkin düzenlenmiş prim ve hizmet belgesinde kayıtlı sigortalı sayısına ilave olarak işe alınmış olması

Şartlarının birlikte gerçekleşmiş olması ve sigortalı, işyeri ve işveren nitelikleri bakımından maddede belirtilen istisnalar arasında yer almaması gerekmektedir.

İlgili Madde Metni:

Madde 2:

“GEÇİCİ MADDE 9 - 2009 yılının Nisan ayına ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen sigortalı sayısına ilave olarak, 31/12/2009 tarihine kadar, işe alınma tarihinden önceki üç aylık dönem içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışındaki kişilerden olmak kaydıyla işe alınan ve fiilen çalıştırılanlar için; 5510 sayılı Kanununun 81 inci maddesinde sayılan ve 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı, altı ay boyunca İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır. Bu madde kapsamında işe almaya ilişkin 31/12/2009 tarihini 30/6/2010 tarihine kadar, primlerin Fondan karşılanma süresini ise altı aya kadar daha uzatmaya, Bakanlar Kurulu yetkilidir.

İşveren hissesine ait primlerin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu maddeye göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, İşsizlik Sigortası Fonundan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir. Bu maddenin üçüncü fıkrasının (e) bendi hükmü saklı kalmak kaydıyla bu maddede düzenlenen teşvik, 5510 sayılı Kanun kapsamında bulunanlarla aynı şartlarda olmak üzere, 506 sayılı Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıkların statülerine tabi personeli için de uygulanır.

Bu madde hükümleri;

a) 1/10/2003 tarihinden sonra özelleştirme kapsamında devir alınan işyerleri hariç olmak üzere, mevcut ve faaliyette bulunan işyerlerinin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi hallerde yeni işe başlama olarak değerlendirilmez.

b) Mevcut bir işyerinin kapatılarak; değişik bir ad veya unvan ya da bir iş birimi olarak aynı faaliyette açılması veya çalışan sigortalıların bütün olarak devredilmesi halinde, bu işyerleri hakkında uygulanmaz.

c) Yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi ek bir kapasite ve istihdam artışına neden olmayan, sadece teşviklerden yararlanmak amacıyla yapılan işlemler hakkında uygulanmaz.

ç) 5510 sayılı Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimler sonucunda çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği tespit edilen işyerleri hakkında tespit yapıldığı aydan başlanmak suretiyle uygulanmaz.

d) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve bu Kanundan istisna olan alımlar ile uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan hizmet alımları ve yapım işlerini yürüten işyerleri hakkında uygulanmaz.

e) 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerlerinde çalışmaya başlayanlar hakkında uygulanmaz.

f) 5510 sayılı Kanuna göre sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ile yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Bu maddeyle düzenlenen destek unsurundan diğer ilgili mevzuat uyarınca ayrıca yararlanmakta olan işverenler; aynı dönem için ve mükerrer olarak bu destek unsurundan yararlanamaz. Bu durumda, işverenlerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle uygulama, destek unsurlarından sadece biriyle sınırlı olarak yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belirlenir.”

5951 sayılı Kanun Kapsamında Teşvikin Uzatılmasına İlişkin Madde Metni:

MADDE 7 - 4447 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Nisan ayına” ibaresi “Ekim ayına”, “31/12/2009 tarihine kadar” ibaresi “31/12/2010 tarihine kadar”, ikinci cümlesinde yer alan “31/12/2009 tarihini 30/6/2010 tarihine kadar” ibaresi “31/12/2010 tarihini 30/6/2011 tarihine kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

VI. YENİ YATIRIMLARA BAĞLI İSTİHDAM TEŞVİKİ

Yasal Dayanak: 5921 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG: 18.08.2009, S: 27323)

Yürürlük Tarihi: 18.08.2009 - Süresiz

Bakanlar Kurulu Kararı:

14.07.2009 tarih ve 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar (RG: 16.07.2009 S: 27290)

Hazine Müsteşarlığı Tebliği:

2009/1 No'lu Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (RG: 28.07.2009, S: 27302)

Teşvikin İçeriği:

Kalkınma Planları ve Yıllık Programlarda öngörülen hedeflere uygun olarak, tasarrufları, katma değeri yüksek, ileri teknolojileri kullanan yatırımlara yönlendirmek, istihdamı artırmak, yatırım eğiliminin devamlılığını ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak, uluslararası rekabet gücünü artıracak teknoloji ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımları özendirmek, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını gidermek amacıyla Bakanlar Kurulu tarafından yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında kararlar çerçevesinde teşvik edilen yatırımlara bağlı olarak istihdam edilen işçilerin sigorta primlerinin işveren hisselerinin tamamına kadar olan kısmının belirli bir süre Hazinece karşılanması öngörülmektedir. Hazinece karşılanacak tutarın uygulama süresini, karşılama oranını ve kapsamını, yatırımın sektörü, büyüklüğü ve bulunduğu illere göre farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

İşveren hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için işverenlerin, çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde SGK'na vermeleri ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarın Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarını ödemiş olmaları şarttır. Bu maddeye göre, işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazineden SGK'na yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilmektedir.

Bakanlar Kurulu Kararı İlgili Madde Metni:

MADDE 3 - 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2 – Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar çerçevesinde teşvik edilen yatırımlara bağlı olarak gerçekleştirilecek istihdam için, 5510 sayılı Kanununun 81 inci maddesinde sayılan ve 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerinin tamamına kadar olan kısmı Hazinece karşılanır. Hazinece karşılanacak tutarın uygulama süresini, karşılama oranını ve kapsamını; yatırımın sektörü, büyüklüğü ve bulunduğu illere göre farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

İşveren hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için işverenlerin, çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarın Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarını ödemiş olması şarttır. Bu maddeye göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazineden Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenir.”

Hazine Müsteşarlığı Tebliği İlgili Madde Metni:

“Sigorta primi işveren hissesi desteği

MADDE 20- (1) *Büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel uygulama kapsamında desteklenen yatırımlardan, teşvik belgesinde kayıtlı istihdam öngörülerini ile tutarlı olmak kaydıyla;*

a) Komple yeni yatırımlarda 12 nci maddede yer alan işletmeye geçiş tarihinden itibaren sağlanan,

b) Diğer yatırım cinslerinde yatırımın tamamlanmasını müteakip, yatırıma başlama tarihinden önceki son altı aylık dönemde (mevsimsellik özellik taşıyan yatırımlarda bir önceki yıla ait mevsimsel istihdam ortalamaları dikkate alınır) Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verilen aylık Prim ve Hizmet Belgesinde bildirilen ortalama işçi sayısına ilave edilen

istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı aşağıda belirtilen sürelerde Hazinece karşılanır.

<i>Bölgeler</i>	<i>31.12.2010 tarihine kadar başlanılan yatırımlar</i>	<i>31.12.2010 tarihinden sonra başlanılan yatırımlar</i>
<i>I</i>	<i>2 yıl</i>	<i>-</i>
<i>II</i>	<i>3 yıl</i>	<i>-</i>
<i>III</i>	<i>5 yıl</i>	<i>3 yıl</i>
<i>IV</i>	<i>7 yıl</i>	<i>5 yıl</i>

(2) 5084 sayılı Kanun kapsamı desteklerden yararlanmakta olan işletmeler için mükerrer olarak bu Karar kapsamında prim desteği uygulanmaz. Sosyal Güvenlik Kurumu 5084 sayılı Kanunun uygulandığı illerdeki taleplerle ilgili olarak ilgili işyerine yönelik 5084 sayılı kanun kapsamında yararlanılmadığını tesbit etmekle yükümlüdür.

(3) İşveren hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarın Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı ödemiş olması şarttır. İşveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazineden Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

- (4) Sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasına teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapılmasını müteakip başlanabilir.
- (5) Sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanması ile ilgili işlemler Sosyal Güvenlik Kurumunca ilgili mevzuatı çerçevesinde yürütülür.
- (6) Müsteşarlıkça, tamamlama vizesi yapılan ve sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanabilecek işletmelere ilişkin liste ek-8'de belirtilen formatta Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bildirilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca, listede yer alan yatırımcılar için;
- a) Desteđin uygulanacağı aya ait prim ve hizmet belgesinde belirtilen sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin, sigortalı hissesine isabet eden tutarın Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın tamamının ödenmiş olması,
- b) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığının veya tecil ve taksitlendirildiğinin ya da yapılandırıldığının ve yapılandırmanın bozulmadığının belirlenmiş olması,
- c) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 22/A maddesi uyarınca Maliye Bakanlığı tahsilat dairelerine müracaat tarihinden önceki 15 gün içinde vadesi geçmiş borcunun olmadığının tesbit edilmiş olması,
- d) Sigorta primi işveren hissesi desteğinin sadece teşvik belgesi kapsamı yatırımda istihdam edilen ilave işçi için ve ek-8'de belirtilen sürelerde uygulanması gerekmektedir.
- (7) Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanmasını müteakip izleyen ay içinde ek-9'da yer alan formatta Müsteşarlıktan aktarım talebinde bulunulur”.

VII: 5084 SAYILI KANUNLA İLGİLİ TEŞVİK

Yasal Dayanak

- 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılması Hakkında Kanun (RG: 06.02.2004, S: 25365)
- 5350 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG: 18.05.2005, S: 26814)
- 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG: 28.02.2009, S: 27155)
- 5951 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG: 05.02.2010, S: 27484)

Yürürlük Tarihi: 01.03.2004 - 31.12.2008

Teşvik Süresinin Uzatılması:

Birinci süre uzatımı: 5838 sayılı Kanunla 31.12.2009

İkinci süre uzatımı: 5951 sayılı Kanunla **31.12.2012'ye** çekilmiştir.

Hazine Müsteşarlığı Tebliği:

2009/1 No'lu Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (RG: 28.07.2009 S: 27302)

Maliye Bakanlığı Tebliğleri:

- Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Genel Tebliği (Seri No: 4) (26.05.2007) (RG: 26.05.2007, S:26533)
- Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Genel Tebliği (Seri No: 3) (20.04.2006) (RG: 20.04.2006; S: 26145)
- Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Genel Tebliği (Seri No: 2) (25.05.2005)
- (RG: 04.06.2005, S: 25835)
- Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Genel Tebliği (Seri No: 1) (26.05.200)
- (RG: 17.04.2004, S: 25436)

Sosyal Güvenlik Kurumu Genelgeleri:

- 2010/33 (23.02.2010) 4447 sayılı Kanunun geçici 9 ncu maddesinde ve 5084 sayılı Kanunun 4. maddesinde yapılan değişiklikler
- Ri 2009/46 (24.03.2009) 5084 sayılı Kanunun 5350 sayılı Kanunla Değiştirmeden Önceki 2 nci maddesinin (a) bendi kapsamına giren 30 ilde, 5084 sayılı Kanunun 5350 sayılı Kanunla Değiştirilmeden Önceki 3 ve 4'üncü maddelerinde belirtilen teşvik

- 2009/12 (20.01.2009) 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin uygulanması
- 2007/48 (15.06.2007) 5084 sayılı Kanunda 5568 ve 5615 sayılı Kanunlarla Yapılan Düzenlemeler
- 16/375. Ek (26.06.2006) Yatırımların ve İstihdamın Teşviki
- 16/344. Ek (27.05.2005) 5084 sayılı Kanunda 5350 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeler

Teşvikin İçeriği:

5084 sayılı Kanun kapsamına giren illerde gerçekleştirilen yatırımlar için yeni istihdam edilenler adına ödenen sigorta primi işveren hissesinin belirli bir bölümü Hazine tarafından karşılanmaktadır. Hazinece karşılanacak tutar; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için, sigorta primlerinin işveren hissesinin tamamı, diğer yerlerdeki işyerleri için yüzde 80'dir. Ancak, organize sanayi bölgeleri veya endüstri bölgelerinde kurulu işyerleri için Hazinece karşılanacak tutar, yeni alınan işçi sayısı ile sigorta primine kazanç alt sınırının çarpımı sonucu bulunacak tutarı, diğer işyerleri için Hazinece karşılanacak işveren hissesi tutarı ise, yeni alınan işçi sayısı ile sigorta primine esas kazanç sınırının çarpımı sonucu bulunacak tutarın yüzde 80'ini geçmemektedir.

İlgili Madde Metni:

Sigorta primi işveren hissesi teşviki

Madde 4 -:(5350 Sayılı Kanununun 3 üncü maddesiyle değişen başlık ve madde (*), Geçerlilik: 1.4.2005, Yürürlük: 18.5.2005)

31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde;

a) 1.4.2005 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, en az otuz işçi çalıştırmaları koşuluyla, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçilerin,

b) 1.4.2005 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, 1.1.2005 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son aylık prim ve hizmet belgelerindeki işçi sayısını en az yüzde yirmi oranında arttırmaları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari otuz kişiye ulaşması halinde, bu iş yerlerinde çalıştırılan toplam işçi sayısını geçmemek üzere, arttırdıkları işçi sayısı ile mevcut işçilerden arttırdıkları işçi sayısının iki katı kadar işçinin,

Prime esas kazançları üzerinden 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde sekseni Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutar, işçi sayısı ile Sosyal Sigortalar Kanununun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının çarpımı sonucu bulunacak değer üzerinden, yukarıda belirtilen oranlara göre saptanan tutarı aşamaz.

İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Kuruma verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin işçi hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu maddeye göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazinece Kuruma yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir.”

5838 sayılı Kanun İle Yapılan Birinci Süre Uzatımına İlişkin Madde Metni

Madde 32 - :...

(13) 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 3 üncü, 4 üncü ve 6 ncı maddelerinin birinci fıkralarında yer alan “31.12.2008” ibareleri “31/12/2009” şeklinde değiştirilmiş, 7 nci maddesinin (h) bendinde yer alan “31/12/2007” ibaresinden önce gelmek üzere “31/12/2004 tarihine kadar tamamlananlar için 31/12/2009 tarihine kadar,” ibaresi eklenmiştir.

5951 sayılı Kanun İle Yapılan Süre Uzatımına İlişkin Madde Metni:

MADDE 10 - 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2009” ibaresi “31/12/2012” şeklinde ve 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde yer alan “31/12/2004 tarihine kadar tamamlananlar için 31/12/2009” ibaresi “31/12/2007 tarihine kadar tamamlananlar için münhasıran 4 üncü maddenin uygulaması açısından 31/12/2012” şeklinde değiştirilmiştir.

VIII. AR-GE VE DESTEK PERSONELİ TEŞVİKİ

Yasal Dayanak: 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun (RG: 12.03.2008, S: 26814)

Yürürlük Tarihi: 01.04.2008 - 31.12.2023

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Genelgesi:

2008/85 (25.09.2008) Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi

Teşvikin İçeriği:

Ar-Ge merkezlerinde çalışan Ar-Ge ve destek personelinin, bu çalışmalarını karşılığında elde ettikleri ücretler üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı her bir çalışan için beş yıl süreyle Maliye Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

Söz konusu işveren sigorta primi desteğinden;

- Teknoloji merkezi işletmeleri, Ar-Ge ve yenilik projesinin onaylandığı,
- Ar-Ge merkezleri, Ar-Ge merkezi belgesinin düzenlendiği,
- Rekabet öncesi işbirliği projeleri bulunan işletmeler, proje sözleşmesinin yürürlüğe girdiği,
- Teknogirişim sermaye desteği alan işletmeler, kamu idaresi tarafından iş planının onaylandığı,
- Ar-Ge ve yenilik projeleri, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen işletmeler, destek karar yazısının düzenlendiği veya proje sözleşmesinin yürürlüğe girdiği,
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamındaki işletmeler, ücreti gelir vergisinden istisna tutulan personel çalıştırmaya başladıkları,

tarihten itibaren yararlanılabilmektedirler.

5746 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlanılmış olan Ar-Ge ve yenilik projelerinde, destek karar yazısı veya proje sözleşmesinin 01.04.2008 tarihinden önce yürürlüğe girmiş olması, 26.01.2001 tarihli 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamındaki işletmelerin; ücreti gelir vergisinden istisna tutulan personeli 01.04.2008 tarihinden önce çalıştırmaya başlamış olmaları halinde ise, yukarıda belirtilen destekten Kanunun yürürlüğe girdiği 01.04.2008 tarihinden itibaren yararlanılması mümkündür.

Ayrıca, 4691 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi uyarınca, ücreti gelir vergisinden istisna olan personelle ilgili olarak işveren sigorta primi desteğinden yararlanacak olan destek personeli tam zaman eşdeğer sayısı, toplam tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısının yüzde 10'unu geçmemektedir.

İlgili Madde Metni:

Madde 3 - :...

(3) Sigorta primi desteği: Kamu personeli hariç olmak üzere teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya

uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projeleri ile rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde çalışan Ar-Ge ve destek personeli ile 26/06/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesi uyarınca ücreti gelir vergisinden istisna olan personelin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, her bir çalışan için beş yıl süreyle Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

IX. İŞKUR STAJ PROGRAMLARI ARACILIĞIYLA STAJYER ÇALIŞTIRAN İŞVERENLERİN TEŞVİKİ

Yasal Dayanak: Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Uyum Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (RG: 19.06.2009, Sayı: 27263)

Yürürlük Tarihi: 19.06.2009 - Süresiz

Teşvikin İçeriği:

Staj programları, İŞKUR'a kayıtlı işsizlerden lise ve üstü eğitimini tamamlamış kişilerin mesleki deneyim tamamlamalarını teminen, Kurumca belirlenen asgari şartları taşıyan işyerlerinde düzenlenmektedir.

Programlardan yararlanılabilmesi için işyerinin; İŞ-KUR'a kayıtlı olması, en az 10 çalışan olması, son 6 altı aylık dönemde prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olması, fiilen staj yapılması şartlarını bir arada taşıması gerekmektedir.

Staj programından yararlanacak işletmelere ilişkin hükümler:

- İşgücü yetiştirme kursları dahil bir işsiz programlardan toplam yararlanma süresi 6 aydır.
- Yararlanıcıların;
- Staj programları başlamadan önceki üç ay aylık dönemde işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olması,
- Son 6 aylık dönemde işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigorta sayısına ilave olması ve-
- Fiilen staj yaptırılması gerekmektedir.

Staj programlarına katılabilmek için, stajyerler açısından; İŞKUR'a kayıtlı işsiz olmak, en az lise ve dengi meslek okulu mezunu olmak ve öğrenci olmamak şartları aranmaktadır.

Stajyerlere, staja devam ettikleri her fiili eğitim günü için günlük 15.00.- TL, aylık 330.00.-TL İŞKUR tarafından ödeme yapılmaktadır.

Stajyerlere sözleşme hükümlerine aykırı herhangi bir iş yaptırılmamaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarında staj programları uygulanmamaktadır.

İlgili Madde Metni:

MADDE 1:...

"k) Staj programı: İşsizlerin mesleki deneyim kazanmalarını teminen, Kurumca belirlenen asgari şartları taşıyan işyerlerinde işbaşında eğitilmesini,"

...

MADDE 2 - Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(4) Lise ve dengi veya üstü eğitim seviyesindeki Kuruma kayıtlı işsizlerin katılabileceği staj programları düzenlenebilir. İşgücü yetiştirme kursları dâhil bir işsizin programlardan toplam yararlanma süresi en fazla altı aydır. Programların düzenlenebileceği kurum/kuruluşlar ile programlara ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir. Staj programlarından bir kez yararlanılabilir. Yararlanıcıların, staj programları başlamadan önceki üç aylık dönemde işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olması, son altı aylık dönemde işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olması ve fiilen staj yaptırılması gerekir.”